

ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΟΡΥΦΑΣ

Α'

Ὅτε διηλθον διὰ τῆς Νεαπόλεως, ἐννοεῖται ὅτι ἐν ἐκ τῶν περιέργων ἔσα ἤμην ἀνυπόμονος νὰ ἰδῶ, ἦτο καὶ τὸ Βεσούβιον. Ἀνεχώρησα λοιπὸν μετὰ τοῦ Λαζαρόνκου, τοῦ ὁδηγοῦ μου, μετὰ τοῦ ἡλίου τὴν δύσιν, ὅπως προφθάσω δῆθεν τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ εἰς τοῦ ὄρους τὴν κορυφὴν, καὶ διέτρεξα ἐν τῷ σκότει τὰς ὠραίας πεδιάδας ἐκεῖνας, τὰς συμφύτους καὶ ἀνθηρὰς ὑπωρείας, μόνην θεάν ἔχων τὴν τῶν δύο προεχόντων ὠτίων τοῦ ζώου μου, διότι τὸ ζῶον τοῦτο ἦτο, κατὰ τὴν συνήθειαν, ὄνος. Τοῦ σκεπτικοῦ τούτου τετραπόδου τὸ βάδισμα θεωρεῖται ὡς τὸ ἀσφαλέςτερον διὰ τὴν δύσκολον τοῦ ἡραιοῦ ἀνάβασιν.

Μετά τινων δ' ὥρων ὀχληρὰν καὶ μονότονον ἱππασίαν, ἔφθασα τέλος εἰς τὸ μέρος ὅπου παύει ἡ φυτικὴ ζώνη, καὶ ὅθεν ἄρχεται ἡ κατακεκαυμένη, ἄγονος, ἄμορφος κορυφή, γιγαντιαῖος σωρὸς λάβας καὶ τέφρας. Εἰς τὸ ὄριον τοῦτο τῆς ὀργανικῆς καὶ τῆς νεκρᾶς φύσεως, ὑπάρχει μικρὸν καταγώγιον, καλούμενον «ὁ οἶκος τῶν ἐρημιτῶν», καὶ ἐδῶ κατα-

λύουσιν οί ὁδοιπόροι, ὅσοι ἐτοιμάζονται διὰ τὴν περαιτέρω δυσχερῇ ἄνοδον.

Ἐδὼ κατέβην καὶ ἐγὼ τοῦ ὄνου μου, καὶ τείνων τὰ μέλη μου, ἐζήτησα δωμάτιον ὅπου ν' ἀναπαυθῶ πρὸς μικρὸν, καὶ ὀλίγον πρόγευμα.

Τὸ πρόγευμα δὲν ἦτο δύσκολον νὰ ἐτοιμασθῇ· ἄρτος, γάλα, μέλι, καὶ οἶνος, ὁ λεγόμενος Χριστοῦ δάκρυ· τοῦ δωματίου δ' ἡ ἐκλογή ἦτον ἀκόμη εὐκολωτέρα, διότι δὲν ὑπῆρχεν εἰμὴ ἓν καὶ μόνον. Αὐτοῦ λοιπὸν τὴν θύραν μ' ἠνέωξεν εἰς τῶν ἐρημιτῶν· ἀλλὰ μόλις ἐγκύψας τὴν κεφαλὴν, ἀπεσύρθη ἀμέσως, διότι εἶδον ὅτι κατείχετο τὸ δωμάτιον ἤδη ὑπὸ συνοδίας ὁδοιπόρων, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὅτι ἦσαν καὶ κυρίαι.

Ὁ ἐρημίτης μὲ προέτρεπε νὰ εἰσέλθω. Τὸ δωμάτιον, μοὶ ἔλεγεν, εἶναι κοινόν, καὶ δικαίωμα προκαταλαβόντος εἰς αὐτὸ δὲν ὑπάρχει. Ἄλλ' ἐγὼ ἀντέστην· ἐξετάσας δὲ, καὶ μαθὼν ὅτι οἱ ἐνοικοῦντες ἦσαν ἀγγλικὴ οἰκογένεια, ὅτι πρὸ ὀλίγου ἀφίχθησαν, καὶ ὅτι ἐπορεύοντο τὴν αὐτὴν ὁδὸν μετ' ἐμοῦ, ἔπεμψα πρῶτον τὸ ἐπισκεπτήριόν μου, καὶ τοῖς ἐζήτησα τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου.

Δὲν περιέμεινα τὴν ἀπόκρισιν πολλὴν ὥραν. Ἡ θύρα ἠνεώχθη, καὶ εἰς τῶν κυρίων, προελθὼν πρὸς ἐμέ, μ' ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, μὲ εἰσήγαγε, καὶ μὲ παρουσίασεν εἰς τὴν Κυρίαν Βλάκβυρν, τὴν σύζυγόν του, εἰς τὴν Μῖς Κλάραν Βλάκβυρν, τὴν θυγατέρα του, καὶ εἰς τὸν Κύριον Φόστερ, εἰς ὃν οὐδὲν ἐδόθη συγγενικὸν ἐπίθετον.

Ὁ εἰσαγαγὼν με ἦτον ἄνθρωπος ἀναστήματος μετρίου, τετραγώνου, παγίου, ἔχων τὴν κόμην λευκὴν, τὰς παρειὰς ἐρυθράς, τὴν ὄψιν παιδρὰν, τὸν γέλωτα ἡχηρόν. Ἡ γυνὴ του ἡλικίας μεσαίας, τὸ ἀνάστημα ὑψηλὴ, ἀνεπλήρου δι' ἀξιοπρεπείας ὀλίγον ἐπιτηδευτῆς τὸ μαρανθὲν κάλλος της, καὶ

εἰς τοὺς τρόπους της, τοὺς ἄλλως περιποιητικούς, ἐγκατε-
ργνυεν ἀδιόρατόν τινα ὑπερηφανείας χρωματισμόν.

Ὁ Κ. Φόστερ, νέος, ἴσως τριακοντούτης, ἀλλὰ φαινόμε-
νος ἔτι νεώτερος, φυσιογνωμίας εὐγενεστάτης, εἰς τῶν κα-
ννικωτέρων τύπων τῆς ἀγγλικῆς καλλονῆς, εἶχε τὴν κό-
μην ξανθὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς, μεγάλους, ἀλλ' ἰ-
λαροὺς καὶ μελαγχολικοὺς, τὸ μέτωπον καθαρὸν, ἀλλ' ἐ-
λαφρῶς κύπτον ὡς ὑπὸ τὸ βάρος τῆς σκέψεως.

Ἡ Μις Κλάρα τέλος..... ἐκείνης τὸ κάλλος δὲν ἀνα-
λύεται! Ἦτον ἐν τῶν ὑπερβορείων ἐκείνων ῥόδων, ἅτινα εἰς
μόνην τοῦ Ὀσσιάνου τὴν ποίησιν θάλλουσι!

Προσκληθεὶς ἐκάθησα εἰς τὴν τράπεζάν των, καὶ ἡ γνω-
ριμία μας προὔχωρησε ταχέως μέχρι σχεδὸν οἰκειότητος,
ὅτε μάλιστα ἡ Κυρία Βλάκδϋρν ἐπληροφορήθη ὅτι ὁμιλῶ
ἀγγλικά, καὶ ὅτι δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ στρεβλοῖ πρὸς χά-
ριν μου οὔτε τὴν γαλλικὴν γραμματικὴν, οὔτε τὸ στόμα
της. Ἀλλὰ καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διατηρήσω ἐπὶ πολὺ
τῆς πρώτης συστολῆς τὴν ψυχρότητα, ἐνώπιον τῆς ἐπιδη-
μικῆς εὐθυμίας τοῦ Κ. Βλάκδϋρν.

— Ἀκούων μας νὰ γελῶμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, εἶπε
μειδιῶσα ἡ Μις Κλάρα πρὸς τὸν πατέρα της, τίς ἤθελεν
εἰπεῖ ὅτι καθήμεθα ἐπὶ ἡφαιστείου!

— Καὶ μήπως, εἶπον ἐγὼ, μυριάδες ἀνθρώπων δὲν κάθη-
ται ἐπὶ τοῦ ἡφαιστείου τούτου, καὶ δὲν ἐκάθησαν ἐπ' αὐτοῦ
πρὸ αἰώνων, καὶ ὅμως ἔζησαν γελῶντες, καὶ εὐθυμοὶ, καὶ
εὐδαίμονες;

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Κ. Φόστερ. Δὲν φύονται ἐπὶ τῶν ἡ-
φαιστείων τὰ εὐρωστότερα φυτὰ καὶ τὰ ὠραιότερα ἄνθη;
Τί καὶ ἂν ἔλθῃ ποτὲ ἡ ἔκρηξις νὰ τ' ἀναρπάσῃ; Ἀρκεῖ ὅτι
ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὰ θάλλει ζωογόνος θερμότης δὲν εἶναι ἡ

διάρκεια τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἡ εὐτυχία αὐτῆς ἥτις τῇ δίδει ἀξίαν.

Μοὶ ἐφάνη δ' ὅτι τὰς λέξεις ταύτας διηύθυνε κρυπτόν βλέμμα τοῦ Κ. Φόστερ πρὸς τὴν Μίς Κλάραν, καὶ ἔτι ἐλαφρὸν μειδίαμα ἐκείνης τὰς ὑπεδέχετο, ἐν ᾧ ὁ Κ. Βλάκβυρν καγχάζων στεντόριον,

— Ἴδου φιλοσοφία ἥτις μοὶ ἀρέσκει, ἀνέκραξεν. Οὐδαμοῦ φόβος! πανταχοῦ εὐθυμία!

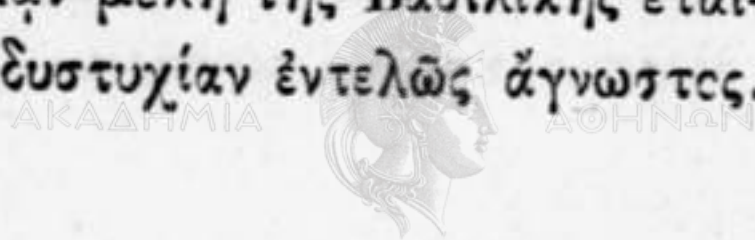
— Καὶ ἔμως, εἶπεν ἡ Κ. Βλάκβυρν, μοὶ φαίνεται ἀκατανόητος τῶν περιοίκων τούτων ἡ ἄκριτος ἀφοβία. Ἀφ' ὅτου καίει τοῦ Βεσουβίου ἡ κάμιнос, πόσαι ἄρά γε χιλιάδες δυσουχῶν νὰ ἐτάφησαν αὐτῆς θύματα!

— Εἶναι ἴσως γνωστὸν πότε κατὰ πρῶτον ἤρχισε τὸ ὄρος τοῦτο ἐκπέμπον φλόγας; ἠρώτησεν ἡ Κλάρα. Τὸ ἠξεύρετε, Κύριε Φόστερ;

— Ἀκούεις ἂν τὸ ἐξεύρη! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Βλάκβυρν. Ἐκεῖνος νὰ μὴ τὸ ἠξεύρη; Ἐκεῖνος ὅστις συνέγραψε περὶ ἡφαιστείων σύγγραμμα, χειροκροτηθὲν ὑφ' ὅλων τῶν ἀκαδημιῶν τοῦ κόσμου; Καὶ στραφεὶς πρὸς ἐμέ, — σᾶς συνιστῶ, κύριε, εἶπε, τὸν πρῶτον φυσιολόγον τῶν τριῶν βασιλείων, καθηγητὴν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρτης, καὶ μέλος τῆς Βασιλικῆς ἐταιρίας τῶν φυσιολογῶν.

— Καὶ μεθ' ὅλους τοὺς τίτλους τούτους, ἀπεκρίθη μειδιῶν ὁ Κ. Φόστερ, δὲν τὸ ἠξεύρω. Ἡ πρώτη ὑπὸ τῆς ἱστορίας μαρτυρουμένη ἐκρηγῆς εἶναι ἡ τῶν 63 μ. Χ., καὶ μετὰ ταῦτα ἡ γνωστὴ ἐκείνη τῶν 79.

— Γνωστὴ, εἶπεν ἡ Μίς Κλάρα πονηρῶς μειδιῶσα, εἰς τοὺς κυρίους καθηγητὰς τῆς Ὁξφόρτης, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς οἵτινες δὲν εἴμεθα τίποτε, οὔτε καὶ μέλη τῆς Βασιλικῆς ἐταιρίας τῶν φυσιολογῶν, κατὰ δυστυχίαν ἐντελῶς ἄγνωστος.

— Ἀπατᾶσθε, κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Φόστερ εἰς τὸν ἀστεϊ-
μόν τοῦτον, καὶ ἀδίκως συκοφαντεῖσθε. Μίαν πρωΐαν ὁ οὐ-
ρανὸς ὅλος καὶ ἡ γῆ περίξ κατεκαλύφθη ὑπὸ σκότους ζο-
φερωτάτης νυκτός, καὶ τὸ σκότος τοῦτο μόνον ἀπαίσιαι ἀ-
τραπαὶ διέσχίζον ὄφιοειδῶς, καὶ ὁ ἀήρ ἐπληρώθη ἀναθυ-
μιάσεων δυσωδῶν καὶ πυκνῶν, καὶ βρονταὶ καὶ κρότοι κατα-
πληκτικοὶ ἀντήχουν, ὥς ἂν ἐρρήγνυτο τοῦ οὐρανοῦ τὸ στε-
ρέωμα, ὥς ἂν συνεκρούοντο τὰ ὄρη καὶ συνετρίβοντο, καὶ
εἰς μυρίων ποδῶν ὕψος ἀνεπήδα καπνὸς καὶ τέφρα, καὶ
ἕδωρ βορβορῶδες καὶ βράχοι γιγαντιαῖοι, καὶ βροχὴ διαπύ-
ρων λίθων, καὶ εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ ὄρους κατέρρεον ποτα-
μοὶ φλογεροὶ, καὶ κατεκάλυψαν φυτείας καὶ δάση καὶ ἐπαύ-
λεις, καὶ πόλεις ὅλας εἰς βάθος ἑκατὸν ποδῶν καὶ ἐπέκεινα...

— Ἐννοεῖτε, διέκοψεν ἡ Μῖς Κλάρα, τὴν ἔκρηξιν ἣτις
κατέχωσε τὴν Πομπηΐαν, τὸ Ἡράκλειον καὶ τὰς Σταβιάς;
Ἀλλὰ νομίζω ὅτι αὕτη δὲν πρέπει νὰ ᾔητον ἡ πρώτη, διότι,
ὥς μ' ἐξήγησαν ὅτε εἶδομεν τὸ Ἡράκλειον, τὰ θεμέλια
τῶν οἰκιῶν τῆς πόλεως ἐκείνης στηρίζονται ἐπὶ λάδας, ὥστε
ὄχι μόνον ὅταν κατεστράφη, ἀλλὰ καὶ πρὶν οἰκοδομηθῇ εἶ-
ναι ἐπόμενον ὅτι εἶχον γίνεαι ἐκρήξεις.

— Οἱ καθηγηταὶ τῆς Ὁξφόρτης, εἶπεν ὁ Φόστερ χα-
ριεντιζόμενος καὶ κλίνων τὴν κεφαλὴν, πρέπει, Μῖς, νὰ
καταγραφῶσι φοιτηταὶ σας. Λέγετε ὀρθότατα. Πρὸ τῶν 79
καὶ πρὸ τῶν 63 ἔκαιε τὸ Βεσούδιον χωρὶς ἀμφιβολίας· ἀλλ'
ἐκείνη εἶναι ἡ πρώτη ἱστορικῶς μαρτυρουμένη ἐκρήξις.

— Κύριοι καὶ κυρίαί, εἶπεν ὁ Κ. Βλάκβυρν, ἀνακαγχά-
ζων πάλιν κατὰ τὴν συνήθειάν του· ἀνεχωρήσαμεν χθὲς τὸ
ἑσπέρας ἐκ τῆς Νεαπόλεως, καὶ δὲν ἐκοιμήθημεν ὅλην τὴν
νύκτα, ἐνθυμεῖσθε διατί; ὅπως ἰδῶμεν τὸν ἥλιον ἀνατέλ-
λοντα ἀπὸ τοῦ Ἀσκητηρίου. Ὁ ἥλιος, κυρίαί καὶ κύριοι, δὲν

μᾶς περιμένει νὰ τελειώσωμεν τὴν ἱστορίαν τῆς Πομπηίας.
 Ἄν θέλωμεν νὰ τὸν ἰδῶμεν, πηγαίνωμεν.

— ὦ! ναί! νὰ ἰδῶμεν τὸν ἥλιον! ἀνέκραξεν ἡ Μῖς Κλάρα. Τί ποιητικὸν θέαμα, ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἀπὸ κορυφῆς ὑψηλοῦ ὄρους! Δὲν εἶναι ἀληθές, Κ. Φόστερ;

— Ἐνθυμοῦμαι τῷ ὄντι, Μῖς, ἀπεκρίθη οὗτος, ὅτι ποιητικωτάτῃ μοὶ ἐφάνη ὅτε τὴν εἶδον ποτὲ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἄλλου τινὸς ἡφαιστείου.

— Τίνος ἡφαιστείου; ἠρώτησεν ἡ Κλάρα.

— Τῆς Μαούνας Ῥόας εἰς τὰς Σανδβίχας Νήσους.

— Πῶς! ἦσθε ἤδη εἰς τὰς Σανδβίχας νήσους! ἀνέκραξα ἐγὼ ἔκθαμβος. Εἰς τὸν μεσημβρινὸν Ὠκεανόν!

Τὸ ἤδη ἐσήμαινε « τόσον νέος ». Ὁ Κ. Φόστερ τὸ ἐνόησε, καὶ μειδιῶν μοὶ εἶπεν,

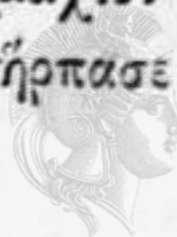
— Ὁ βίος, κύριε, εἶναι βραχύς, ἡ δ' ἐπιστήμη μακρά.

B'.

Μεταξὺ λέγοντες ἠγέρθημεν τῆς τραπέζης. Συγχρόνως δὲ μεθ' ἡμῶν ἠγέρθη ὑποκάτω αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν ὠραῖος καὶ γιγαντόσωμος κύων τῆς φυλῆς τῶν Παραδουναβίων, ὅλος κατάστικτος ὡς πάρδαλις. Σείων δὲ τὴν οὐράν του διέβη μεταξὺ ἡμῶν, ἀφ' οὗ ἔτριψε κολακευτικῶς τὴν κεφαλὴν του εἰς τοῦ Κ. Φόστερ τὰς χεῖρας, καὶ διηυθύνθη προπορευόμενος πρὸς τὴν θύραν.

— Ἐδὼ Ἀκταίων! ἔκραξε μετὰ γλυκείας φωνῆς ἡ Μῖς Κλάρα. Ἀχάριστε, εἰς ἐμέ δὲν λέγεις τίποτε; μόνον τὸν αὐθέντην σου ἀγαπᾷς; Ἴδοῦ, δὲν εἶμαι ζηλότυπος.

Καὶ τῷ ἔρριψεν εἰς τὸ στόμα μέγα τεμάχιον ἄρτου μεῖναν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ Ἀκταίων τὸ ἤρπασε πετακτὸν,

καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἐσυκοφαντήθη ἀχάριστος, ἐπήδησε εἰς τῶν ἐμπροσθίων πεδῶν του εἰς τοὺς ὤμους τῆς κόρης, ὥστε ὀλίγου δεῖν τὴν ἀνέτρεπε, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐτινάχθη ἀλαγίως, καὶ ὥρμησεν ὡς βέλος διὰ τῆς θύρας.

Κατόπιν του ἐξήλθομεν καὶ ἡμεῖς, ὁ Κ. καὶ ἡ Κ^α. Βλάχου ἐμπρὸς, ὀπίσω των ἡ Μις Κλάρα καὶ ὁ Κ. Φόστερ, καὶ κατόπιν ὅλων ἐγὼ, παρατηρῶν τὰ περὶ ἐμέ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι πάντοτε ἔχω τὴν ἔξιν τοῦ νὰ παρατηρῶ.

Τῶν παρατηρήσεών μου δὲ τὸ συμπέρασμα ὑπῆρξε πρὸς τὸ παρὸν, ὅτι ἡ Μις Κλάρα πρὸς τὸν κ. Φόστερ ἀπετείνετο κατὰ προτίμησιν· δὲν διέκρινα ὅμως ἂν οἱ τρόποι τῆς ἦσαν ἀπλῆς φιλαρεσκείας προῖον, ἢ ἂν εἶχον καὶ βαθυτέρας τὰς ρίζας.

— Ἐπειδὴ, κύριε, τῷ εἶπεν, ἀπεφασίσατε ὅτι πρέπει νὰ διδάξω τοὺς καθηγητὰς τῆς Ὁξφόρτης, χρεωστεῖτε καὶ νὰ μὲ προπαρασκευάσητε εἰς τὰ σοβαρά μου καθήκοντα, καὶ πρὶν γίνω ἐκείνων διδάσκαλος, ἀνάγκη νὰ γίνω ἰδική σας μαθήτρια. Διδάξατέ μοι, παραδείγματος χάριν, ἂν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Πομπηίας μνημονεύῃ ἡ ἱστορία καὶ ἄλλην τινὰ ἔκρηξιν τοῦ Βεσουβίου, ἂν ἄλλως δὲν εἶναι ἀδιακρισία μου ν' ἀπασχολῶ οὕτω τὴν προσοχὴν σας ἀπὸ τῆς θεας τοῦ ἡλίου, ὅστις μέλλει ν' ἀνατείλῃ.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην φράσιν ἀπήντησεν ὁ Κ. Φόστερ δι' ἐνὸς μόνου βλέμματος διαφυγόντος ὅλους τοὺς ἄλλους ἐκτὸς τῆς Κλάρας, εἰς ἧς τὰ χεῖλη προῦκάλεσεν ἀδιόρατον καὶ ἀκούσιον μειδίαμα, καὶ ἐκτὸς ἐμοῦ ὅστις τὸ ἐξήγησα οὕτω·

— Τί κάθησαι καὶ μοὶ λέγεις! Ἡξεύρεις πολὺ καλὰ ὅτι δὲν μοὶ μέλει δι' ὅλους τοὺς ἡλίους τοῦ στερεώματος, ὅταν εἶμαι πλησίον σου, καὶ σὺ εἶσαι ὁ φωτεινότερος ἡλιός μου.

Ἄλλ' εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν τῆς Μῖς Κλάρας ἀπεκρίθη·

— Ἡ ἱστορία ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Πομπηίας ἕως τώρα μνημονεύει ὑπὲρ τὰς 140 ἐκρήξεις, τινὰς μάλιστα περιφήμους. Ἐπὶ δύο φέρ' εἰπεῖν ἐξ αὐτῶν ἡ τέφρα τοῦ Ἡφαιστείου ἐσφενδονίσθη μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

— Μέχρι Κωνσταντινουπόλεως! ἀνεφώνησα ἐγώ. Ἴί μᾶς λέγετε;

— Δὲν θὰ ἐκπλαγῇτε, μοὶ εἶπεν, ὅταν ἐνθυμηθῇτε ὅτι ἐπὶ τῶν ἐκρήξεων πολλάκις φυσᾷ σφοδρὸς καὶ διαρκὴς ἄνεμος, ὅστις φέρει τὴν τέφραν, ὅτι ὁ ἄνεμος δύναται νὰ διατρέξῃ μέχρις 132 ποδῶν κατὰ λεπτὸν δεύτερον, ἥτοι 350 γεωγραφικὰ μίλια εἰς ἓν ἡμερονύκτιον, καὶ ὅτι ἡ ἀπὸ Νεαπόλεως εἰς Κωνσταντινούπολιν κατ' εὐθεῖαν ἀπόστασις εἶναι περίπου μιλίων 240.

— Ὡραῖα εἶναι ὅσα μᾶς λέγετε, εἶπεν ἡ Μῖς Κλάρα, βλέπουσα ὅτι ἐτιώπα ὁ Φόστερ, ἀλλὰ δὲν θ' ἀπαλλαγῇτε διὰ τόσων μόνον. Θὰ μᾶς εἰπῇτε ἀκόμη καὶ τὰς ἄλλας περιέργους ἐκρήξεις τοῦ Βεσουβίου. Κτῆμά σας εἶναι τὸ Ἡφαιστεῖον· πρέπει νὰ μᾶς τὸ παρουσιάσῃτε. Μ' ἐνεπνεύσατε τὴν ἀγάπην τῶν Ἡφαιστείων. Λέγετε· μὴ εἰσθε τῆς ἐπιστήμης σας φειδωλός.

Ὁ Κ. Φόστερ διηγήθη τότε ὅτι ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος τὸ ὄρος ἐφαίνετο ἀποκοιμηθὲν, καὶ οἱ ἄνθρωποι, πάντοτε εἰς τὴν παροῦσαν εὐτυχίαν ἐπιλήσμονες τῶν παρελθόντων δεινῶν, ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὴν ἀπατηλὴν ἡρεμίαν, κατώκησαν καὶ ἐκαλλιέργησαν τὰς πλευράς του μέχρις αὐτοῦ τοῦ κρατῆρος· ἀλλ' ὅτι μετὰ πέντε αἰῶνας ἠκούσθη αἶφνης βοῇ ὑπόγειος, ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ ἐπὶ ἑξ μῆνας ἐξηκολούθησε τὸ ὄρος μυκώμενον καὶ σφασάζον, μέχρις οὗ ἐξεράχη, ἡ κο-

ρυή του κατεκρημνίσθη εἰς τρίμματα, καὶ ἀπωλέσθησαν ὑπ' αὐτὴν τρεῖς περίπου μυριάδες ἀνθρώπων.

Ομοίως διηγήθη τὴν καταπληκτικὴν ἐκροὴν τῆς λάβας ἐν ἔτει 1731, ὅτε ὁ ποταμὸς αὐτῆς ἐξετάθη ἐπὶ ἑπτὰ μίλια ἀπὸ τῆς πηγῆς μέχρι τῆς ἐκροῆς του εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εἶχε πλάτος μὲν βημάτων ἐξήκοντα, βάθος δὲ σπιθαμῶν τριάκοντα, ἐνίοτε καὶ ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ τοσαύτην θερμότητος ἔντασιν, ὥστε ὅτε μετὰ ἓνα μῆνα ἐπεχείρησαν νὰ θραύσωσι τὴν λάβαν, τὸ ὑπὸ τὸν φλοιὸν μέρος της ἐπύρωνεν εἰσέτι καὶ ἐστόμου τὰ ἐργαλεῖα. Μετ' αὐτὴν δὲ περιέγραψε τὴν τρομερὰν ἐκρηξίν τοῦ 1779, καθ' ἣν ἐξεσφενδότισε τὸ ὄρος πλῆθος βράχων γιγαντιαίων, κατεσύντριψεν ὑπὸ τὸν ὄγκον αὐτῶν τὰς πέριξ ἐπαύλεις, ἐπλήρωσε τὰς κοιλάδας, ἀνῆψεν εἰς τὰ δάση ἀπεράντους πυρκαϊᾶς, καὶ εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἐφάνη εἰς τοὺς ἐντρόμους περιοίκους ὁλόκληρον ὡς κολοσσιαία πυρίφλεκτος πυραμὶς.

— Ἐλπίζω, κυρία, εἶπε τέλος, ὅτι δὲν θὰ ἔχετε ὄρεξιν νὰ μ' ὀνομάσητε πλέον τῆς ἐπιστήμης μου φειδωλόν. Μᾶλλον φοβοῦμαι μὴ μου καταγνωσθῇ ἀσωτεία.

— Κακῶς τὸ ἐλπίζετε, ἀπεκρίθη ἡ Μὶςς Κλάρα. Μοὶ χρεωστεῖτε ἀκόμη τὰς ἄλλας 137 ἐκρήξεις· ὀρεῖλετε νὰ μοὶ εἰπῆτε τί εἶναι κυρίως ἐκρηξίς καὶ τί εἶναι ἡφαίστειον, καὶ διατί ἀνάπτει καὶ διατί σβύνει, καὶ ποῦ εὐρίσκεται ἡ ἐστία του, καὶ τί εἶναι ἡ λάβα. Καὶ ὅλ' αὐτὰ θὰ μοὶ τὰ εἰπῆτε, ἡξεύρετε, πρὶν καταβῶμεν ἀπὸ τοῦ ὄρους.

— Λυποῦμαι, κυρία μου, ἀπεκρίθη ὁ Φόστερ, ὅτι δὲν ἐτύχετε διδασκάλου ἀνταξίου τῆς προθυμίας ἣν ἔχετε νὰ διδαχθῆτε.

— Παρακαλῶ, κύριε, εἶπεν ἡ Μὶςς Κλάρα, νὰ μὴ κα-

τηγορήτε τὸν διδάσκαλόν μου. Ἐν μόνον ἐλάττωμα ἔχει, ἔλλειψιν προθυμίας εἰς τὸ νὰ μὲ διδάσκη.

Ἐν τούτοις δ' εἶχε χαράξει, ἀλλ' ὁ ἥλιος δὲν ἐφαίνετο. Αἱ πλησιέστεραι τῶν Ἀπενίνων κορυφαὶ μᾶς τὸν ἔκρυπτον, καὶ περιεφερόμεθα ἐμπρὸς τοῦ ἀσκητηρίου περιμένοντές τον.

Ἡ Μίς Κλάρα, ἥτις ἐβάδιζεν εἰσέτι πλησίον τοῦ Κ. Φόστερ, ὁμιλοῦσα περὶ τῶν φαινομένων τῆς φύσεως, διακόψασα τὴν ὁμιλίαν της, ἔκλινε πρὸς τὴν γῆν, καὶ δρέψασα μικρὸν ἄνθος κωδωνοειδές, θάλλον μεταξὺ τῆς σκωρίας καὶ ὑπεράνω τῆς φυτικῆς ζώνης,

— Ἡμπορεῖτε νὰ μοὶ εἰπῆτε, εἶπεν εἰς τὸν Κ. Φόστερ, τί ἄνθος εἶναι τοῦτο;

— Τραχήλιον τὸ ῥιζόχρουν, εἶπεν ἐκεῖνος.

— Βλέπετε ποῦ τὸ ἔδρεψα; εἶπεν ἡ Κλάρα· εἶναι ἐκ τῶν ἀνθέων ἐκείνων περὶ ὧν ἐλέγετε ὅτι θάλλουσιν εὐτυχῇ ἐπὶ τοῦ ἡφαιστείου.

— Καὶ δὲν παρετηρήσατε, ἀπεκρίθη ὁ Φόστερ, ὅτι συμπληροῦν τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ συνέθαλλεν ἐκεῖ πλησίον του καὶ ἄλλο τραχήλιον ὁμοίον του;

— Δρέψατέ το λοιπὸν κ' ἐκεῖνο. Ἡ εὐτυχία των συνίσταται εἰς τὸ νὰ θάλλωσι τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου· δὲν θὰ ἔχω τὴν σκληρότητα νὰ τὰ χωρίσω ἐγὼ, εἶπε γελοῖσα ἡ Μίς.

Ὁ νέος φυσιολόγος ἔκλινε τότε, ἔκοψε τὸ ἄνθος, τὸ ἔφερε πρὸς τὸ πρόσωπόν του ὥς ἵνα τὸ ὁσφρανθῇ, ἀλλὰ, καθὼς μοὶ ἐφάνη, κατέθεσεν ἐπ' αὐτοῦ κρυπτὸν φίλημα, καὶ συνοδεύων αὐτὸ διὰ βλέμματος εἰς ὃ συνεκέντρωσεν ὅ,τι ἡ καρδία του περιεῖχεν εὐγνωμοσύνης, τὸ προσέφερεν εἰς τὴν Μίς Κλάραν. Αὕτη δ' ἥνωσε τὰ δύο, καὶ τὰ περιέκλεισεν ἐπιμελῶς εἰς τὸ μανδύλιόν της.

— Τώρα τὸ μάθημα, εἶπεν.
 Ἀλλὰ μόλις ἤρχιζεν ὁ Κ. Φόστερ τὴν ἑκθεσὶν του, καὶ ὁ Κ. Βλάκδϋρν,
 — Πλοῖον! πλοῖον εἰς τὸ πέλαγος! ἀνέκραξε θορυβωδῶς γεγενημένων, καὶ μᾶς ἔδειξεν ὁδοιπόρον ἀνερχόμενον ἑφιππον ἐπὶ ὠρεαίου ἵππου τὴν ὁδὸν τοῦ ὄρους.

Γ'.

Μετ' ὀλίγα δὲ λεπτὰ ὁ νεοελθὼν ἔφθασεν εἰς τὴν θέσιν ἑποῦ τὸν περιεμένομεν. Ὁ Κ. Βλάκδϋρν, ὅστις εἶχε προπορευθῇ εἰς ἀπάντησίν του, ἀφ' οὗ ἀντήλλαξε μετ' αὐτοῦ τινὰς λέξεις, βοηθήσας αὐτὸν νὰ καταβῇ τοῦ ἵππου του, τὸν παρουσίασεν εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα του ὡς τὸν Λόρδον Καρτουόρθ.

— Ὁ ἐξοχώτατος Κύριος Δούξ Ἀρλιγκτων, εἶπεν, ὁ πατὴρ τοῦ κυρίου κόμητος, μ' ἐτίμα ἄλλοτε δι' ἰδιαιτέρας φιλίας, καὶ τὸν κύριον κόμητα τὸν ἐνθυμοῦμαι μικρὸν παιδίον εἰς τὸ Ἀρλιγκτων-Κάστελ.

— ὦ! βεβαίως, βεβαίως, ἀγαπητὲ κύριε Βλάκδϋρν, ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα τ' ὄνομά σας, ἂν δὲν σᾶς ἐνθυμῶμαι τὸν ἴδιον, εἶπεν ὁ Κύριος κόμης, σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ πρεσβύτου. Τί παράδοξος τύχη ν' ἀπαντηθῶμεν εἰς τὴν κορυφὴν ταύτην!

Ὁ Λόρδος Καρτουόρθ ἐφαίνετο νέος, εἶχεν ἀνάστημα ἑλασπον τοῦ μετρίου, ὀρθαλμοὺς ὡς ἐκ πρασίνου ὑάλου, κόμην πυρρὰν μᾶλλον ἢ ξανθὴν, μερρὴν δὲ ἄνευ χρώματος καὶ φυσιογνωμίας. Ἄλλως τε τὰ σχήματά του, ἡ φωνή του, ἡ λευκότης τῶν χειρῶν του, ἡ λαμπρότης τοῦ χιτῶ-

νός του, ἡ ἀφέλεια τοῦ ἐπενδύτου του, ὅλα ἀπεδείκνυν ἄγ-
γλον ἀριστοκράτην.

Ἀλλὰ καὶ ἂν εἶχον ἀκόμη τινὰ περὶ τούτου ἀμφιβολίαν,
ἤθελε τὴν διαλύσει ἡ συμπεριφορὰ τῆς Κ. Βλάχβύρν· διότ
δὲν ἔπαυσε μὲν οὕτω πρὸς ὅλους εὐγενεστάτη, ἀλλ' ἦτο
προφανές ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ἐπελθόντος ἀπετέλεσεν ἐπ' αὐ-
τῆς βαθυτάτην ἐντύπωσιν. Καὶ τῷ ὄντι ἐπληροφορήθη μετὰ
ταῦτα, ὅτι ὁ Λόρδος Καρτουόρθ ἦν ὁ μονογενὴς υἱὸς ἑνὸς
τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ πλουσιωτάτων Δουκῶν τῆς Ἀγ-
γλίας.

— Ἡξεύρετε, Κύριε κόμη, εἶπεν ὁ Κ. Βλάχβύρν, τί κά-
μνομεν ἐδῶ; Περιμένομεν τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Φαί-
νεται ὅμως ὅτι διὰ τοιοῦτο θέαμα ἡ καλλιτέρα θέσις δὲν
εἶναι ὀπίσω τῶν ὑψηλῶν βουνῶν. Ἡ παράστασις ἤρχισεν,
ὡς βλέπετε, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς δὲν ὑψώθη εἰσέτι τὸ παραπέ-
τασμα.

Καὶ τὴν ὑποτιθεμένην αὐτὴν ἀστειότητα συνώδευσε διὰ
νέας ἐκρήξεως γέλωτος.

— Τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου! εἶπεν ὁ Κόμης Καρτουόρθ
ὑψῶν τοὺς ὤμους του. Σᾶς συμβουλεύω, ἰδέτε τὴν εἰς τὸ
θέατρον τοῦ Δρούρυ-Λαίν· ἐκεῖ εἶναι ἀσυγκρίτως ὠραιότερα.

— Ἰδοὺ ὅμως, εἶπεν ἡ Μὴς Κλάρα, ἥτις μέχρι τοῦδε
δὲν εἶχεν ἐμιλήσει, — ἰδοὺ ὁ Κ. Φόστερ, ὅστις μᾶς βεβαιοῖ
ὅτι εἶδὲ ποτε τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα ἀφ' ἑνὸς ἡφαιστείου
τῶν Σανδβίχων, καὶ ὅτι τὸ θέαμα ἦτο ποιητικώτατον.

— Τῶν Σανδβίχων! ἀνέκραξεν ὁ ἀγαθὸς Κ. Βλάχβύρν.
ὦ! κύριε Φόστερ... Κύριε κόμη, ὁ Κ. Φόστερ, Καθηγη-
τῆς τῆς Ὁξφόρτης.— ὦ! κύριε Φόστερ, διηγηθῆτέ μας
τοῦτο.

Εἰς τοῦ Κ. Φόστερ τὰς παρειὰς ἀνέβη ἐρύθημα εὐδαι-

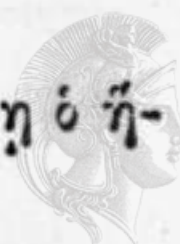
μορίας, ὅτι ἡ πρώτη λέξις ἦν ἡ Μῖς Κλάρα ἀπέτεινε πρὸς τὸ ξένον, αὐτὸν ἀπέβλεπε.

— Πρὸ δύο ἐτῶν, εἶπεν, ὅτε περιηγούμενην σπουδάζων τὰ φαινόμενα τῶν ἐκρήξεων μετὰ τοῦ θαλασσοπόρου Κ. Φραγκλίνου, ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τῆς νοτίας Ἀμερικῆς, διήλθομεν διὰ τῶν Σανδβίχων νήτων. Μία αὐτῶν, ἡ νῆσος Ὀβάις, ἔχει πολλὰ ἡφαίστεια, καὶ διὰ νυκτὸς ἀπεφασίσαμεν ν' ἀναβῶμεν τὸ κεντρικώτερον, τὴν Μάουναν-Ρόαν, 13 χιλιάδας πόδας ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ὑψηλήν. Πρῶτον μὲν διήλθομεν διὰ συμφύτου καὶ σκοτεινοῦ δάσους· μετὰ ταῦτα δ' ἐξήλθομεν εἰς ζώνην κεκαλυμμένην ὑπὸ αἰωνίων χιόνων, καὶ ἀγρίως σεσωρευμένων πάγων, καὶ τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφήν, πρὶν ἢ φανῇ ἡ ἡμέρα.

Ἡ θεά ἥτις τότε παρουσιάσθη ἐμπρὸς ἡμῶν ἦτον ἀπροσδόκητος, ἀπερίγραπτος. Πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν παρέστη λίμνη περιφερῆς, κυλίουσα βαρέα καὶ κοχλάζοντα κύματα, οὐχὶ ὕδατος, ἀλλὰ ρευστῆς φλογὸς καὶ ἀναλελυμένων μετάλλων. Ἐνομίζομεν ὅτι βλέπομεν τοῦ ἄδου τὴν κάμινον, ὅπου παρίστανται καίόμεναι αἱ ψυχαὶ τῶν αἰωνίως κολαζομένων.

Ἀλλὰ τὸ διάπυρον νᾶμα εἶχε διαρρήξει τὰ χεῖλη τοῦ κρατῆρος, καὶ ὥς ἐρυθρὸς καταρράκτης κατεφέρετο μανιωδῶς κατὰ τῶν πετρῶν, καλύπτων αὐτὰς δι' ἀφροῦ φλογεροῦ. Πολλαχοῦ δὲ τὸ ὄρος εἶχε σχισθῇ εἰς βαθέα χάσματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐφαίνοντο τῆς γῆς τὰ πεπυρακτωμένα ἐντόσθια, αὐτὸ τὸ ἐργαστήριον τοῦ σεισμοῦ, ὑπόγειοι πυρὸς χεῖμαρροι καταρρέοντες εἰς τὰ βάραθρα. Ἡ ἀντανάκλασις τῆς γιγαντιαίας ταύτης καμίνου ἐπὶ τῆς πέριξ χιόνος καὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἦτον ἀληθῶς καταπληκτικὴ.

Ἀλλ' ὅτε μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἤρχισε ν' ἀνατέλλῃ ὁ ἥ-

λιος πέραν τοῦ ὠκεανοῦ, ὅτε εἰς τὸ φῶς τοῦ ἀνεφάνησαν τὰ περίξ ἡμῶν παράδοξα ἀντικείμενα, συνημμένα εἰς ἐνότητα μεγαλοπρεπῆ, καὶ ὡς ἀνθαμιλλώμενος πρὸς τοῦ Ἡφαιστείου τὰς φλόγας, ἐφάνη φλογιζόμενος ὅλος ὁ οὐρανός, καὶ ὁ ὠκεανὸς ἐπυρώθη ὡς ἀχανὲς φλογῶν ἑκτασις, τότε μᾶς ἐφάνη ὅτι εὕρισκόμεθα εἰς τὸ κέντρον ἀπεράντου πυρκαϊᾶς, ὅτι ἡ φύσις ὅλη ἐπυρπολεῖτο, καὶ ἐκλίναμεν τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τὸ αἶσθημα τῆς μεγαλουργίας τῆς πλάσεως.

«Εἶναι, ὡς εἶπεν ἡ κυρία, τῷ ὄντι ποιητικώτατον θέαμα ἐνίοτε ἡ ἀνατολή.

— ὦ! ποιητικὸν βεβαίως, ἀπήντησε μετ' ἀνουςίου γέλωτος ὁ κύριος κόμης. Δὲν λέγει καὶ ὁ Βύρων·

«Θέα ὄντως λαμπροτάτη εἶν' ἡ θεά τοῦ ἡλίου;

«Ἀξίζει, λέγει ὁ ἴδιος ποιητής, νὰ ἐξυπνᾷ καὶ νὰ τὴν βλέπῃ ἀνχτέλλοντα μόνον ὅστις περὶ πολλοῦ ποιεῖται

«τὴν καλὴν οἰκονομίαν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κηρίου.»¹⁾

«ὦ, πιστεύσατέ με, ἄς ἀφήσωμεν τοὺς ποιητὰς καὶ τὰς φαντασίας των· εἶναι ἔργον των ὅλα νὰ τὰ εὕρισκωσι θαυμασιώτατα. Εἶναι τόσον εὐκολοὶ τῶν ὑπερθετικῶν αἱ ὁμοιοκαταληξίαι! Σᾶς βεβαιῶ, εἶδον χιλιάκις τὸν ἥλιον ν' ἀνατέλλῃ εἰς τὰ κυνήγιά μου· ἀλλὰ βεβαιωθῆτε, ἡ κίτρινος ἢ κόκκινος φαίνεται, εἶναι πάντοτε ὁ ἥλιος, καὶ τίποτε περισσότερον. Τὸ κατ' ἐμὲ προτείνω ν' ἀφήσωμεν τὸν ἥλιον, καὶ ν' ἀναβῶμεν· τί λέγετε;

— Μάλιστα, εἶπεν ἡ Κυρία Βλάχβύρν. Δὲν ἤξεύρω ὅμως τί λέγει ἡ Κλάρα· διότι εἶχε πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἰδῇ τὴν ἀνατολὴν ἀπ' ἐδῶ.

— Ἄ! μήπως ἡ κυρία εἶναι ποιήτρια; εἶπεν ὁ Λόρδος

1) Don Juan, II, 140.

Καρτουόρθ μετ' ἐλαφροῦ χρωματισμοῦ εἰρωνείας. ὦ! τότε ἀλλάζει.

— Ὅχι διόλου, ποτὲ δὲν εἶχον αὐτὴν τὴν δόξαν, εἶπε μαμαρτυρομένη ἡ Κλάρα, ἐν ᾧ ἐρυθριῶσα ἐγέλα. Ἄς ὑπάγωμεν! Λόρδε Καρτουόρθ, τιθέμεθα ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σας.

Εἰς τοῦ Φόστερ τοὺς χαρακτῆρας παρετήρησα ἐλαφρὸν σπασμωδικὸν σκίρτημα, δηλοῦν ὅτι ἐθίχθησαν αἱ εὐαισθητότεραι τῆς ψυχῆς του χορδαί.

Τῷ ὄντι, ἐν ᾧ ἤλπιζεν ὅτι καὶ ἡ Κλάρα, ὡς καὶ αὐτὸς, ἤθελε δεχθῇ τοὺς λόγους τοῦ κόμητος ὡς ψυχρὰν αἵρεσιν πρὸς τὴν ποιητικὴν τῆς ψυχῆς της θρησκείαν, τὴν ἤκουσεν αἴφνης δικαιούσαν τὰς βεβήλους εἰρωνείας ἐκείνου. Ἐν ᾧ αὐτὸς, τῆς φύσεως μύστης, εἶχε τὸ πρῶτον δικαίωμα νὰ ξεναγήσῃ τοὺς φίλους του ἐπὶ τοῦ ἡφαιστείου, αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου τῶν ἐνδελεχῶν του σπουδῶν, ἡ Μίς Κλάρα, ἥτις πρὸ ὀλίγου ἤκουεν ἀπλήστως τὰς ἐξηγήσεις του, ἐτίθετο ἤδη ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ κόμητος!

Ἐν τούτοις κατὰ τὴν προτροπὴν τοῦ Λόρδου Καρτουόρθ ἀφῆσαμεν νὰ χαίρῃ τὸν ἥλιον, καὶ ἐπροχωρήσαμεν πεζοὶ πρὸς τὴν κορυφὴν, παραιτήσαντες τὰ ζῶα εἰς τὸ ἀσκητήριον.

Ἡ ἀνάβασις ἦτον ὀρθή, τραχεῖα καὶ δύσκολος. Τὸ ἔδαφος συνέκειτο ὅλον ἐκ κινητῆς τέφρας, καὶ ἐκ συντριμμάτων λάβας, ὥστε πολλάκις ὠλισθαίνομεν μετ' αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἀναβάντες πέντε βήματα, κατεβαίνομεν δέκα. Ἀλλαχοῦ διέκοπτον τὸν δρόμον μας βράχοι γιγαντιαῖοι, καὶ ἔπρεπε νὰ τοὺς ὑπερβῶμεν, καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν ἠνοίγοντο ἐμπρὸς μας ραγάδες, καὶ ἦτον ἀνάγκη νὰ τὰς πηδῇσωμεν.

Πρὸ πάντων δ' ἡ ὁδοιπορία ἦτο δυσχερὴς διὰ τὰς κυρίας, καὶ ἠναγκαζόμεθα εἰς πᾶν βῆμα νὰ τὰς ὑποστηρίζωμεν. Ὁ

Λόρδος ἔμενε κατὰ προτίμησιν πλησίον τῆς Μίσης Κλάρας, καὶ εἰς αὐτὴν ἔβιδε χεῖρα βοηθείας ὅσάκις παρουσιάζετο ἡ περίστασις. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι καὶ ἡ Μίση Κλάρα, ὅσάκις εἶχεν ἀνάγκην ὑποστηρίξεως, πρὸς τὸν Λόρδον ἀπετείνετο μᾶλλον.

Οὕτως ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφήν. Ὁ κρατὴρ ἦν κοιλὰς κυκλική, περίπου ὡς μέγας καὶ βαθὺς λέβης. Ἐν μέσῳ δὲ τοῦ πυθμένος ὑψοῦτο κῶνος κεκαυμένων ὑλῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ στομίου τούτου, ὡς ἀπὸ καπνοδόχης, ἀνέθρωςκε καπνὸς ὅμοιος πρὸς γιγαντιαῖον πτερὸν ἐρυθρὸν εἰς τὴν βάσιν, μελανόφαιον εἰς τὰ ἅκρα. Συγχρόνως δὲ, μετ' ἀλλεπαλλήλων τρυγμῶν καὶ γογγυσμῶν ὑπογείων, ἐξεσφενδονίζοντο λιθάρια καταπίπτοντα ἔπειτα βροχηδὸν εἰς τὸ ἐμβαδὸν τοῦ λέβητος, καὶ προσέτι ἐξέρρει βραδέως φλογερὰ λάβα, ἣτις ἐπλήρου κατ' ὀλίγον τὸ μεταξὺ τοῦ κῶνου καὶ τῶν ἐσωτερικῶν πλευρῶν τοῦ κρατῆρος διάστημα.

— Ἴδού καὶ ὁ κρατὴρ, εἶπεν ὁ Λόρδος. Μέγα πράγμα δὲν εἶναι, ὡς βλέπετε.

— Καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ καταβῶμεν εἰς τὸν πυθμένα; ἠρώτησεν ἡ Μίση Κλάρα;

— Ὁ θεὸς φυλάξαι! ἀνέκραξεν ὁ Φόστερ. Δὲν βλέπετε; τὸ ὄρος εἶναι εἰς ἔκρηξιν· βρέχει πέτρας καὶ ἐξεμεῖ λάβαν. Εἶναι μέγιστος κίνδυνος!

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ καταβῇτε, Μίση Κλάρα, εἶπεν ὁ Κόμης. Τί θὰ ἰδῇτε; Τί εἶναι τὰ περίφημα αὐτὰ ἡφαίστεια; Ὀλίγη φλόξ καὶ ὀλίγος καπνὸς ἐκ μιᾶς σκοτεινῆς τρύπας. Ἐχω πέντε ἡφαίστεια εἰς τὸ μαγειρεῖόν μου.

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς ἐγέλασεν ἔλη ἡ συνοδεία, μὴ ἐξαιρουμένης οὐδ' αὐτῆς τῆς Κλάρας. Μόνος δ' ὁ Φόστερ δὲν ἐγέλασεν.

— Ἔστω λοιπὸν, εἶπεν ἡ Κλάρα, ἃς μείνωμεν.

Καὶ παρεκάλεσε τὸν Λόρδον Καρτουόρθ νὰ τῇ διηγηθῇ περὶ μεγάλου τινὸς ἵπποδρομίου ἐτοιμαζομένου εἰς Νεάπολιν ὑπὸ τινων παρεπιδήμων πλουσίων Ἀγγλων, πρωτουργοῦντος καὶ προδαπανῶντος τὰ πλεῖστα αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Καρτουόρθ.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἦτο τὸ στοιχεῖον τοῦ Λόρδου· ἤρχισεν ἐπομένως νὰ ῥητορεύῃ περὶ ἵππων καὶ ἵπποκόμων μετὰ περισσοτέρας ἔτι ζέσεως παρὰ τὴν τοῦ Φόστερ ὅτε ὠμίλει περὶ τῶν φαινομένων τῆς φύσεως, καὶ ἡ Μις Κλάρα ἐφαίνετο ὅτι ἀκούει τὰς περιέργους διηγήσεις του μετὰ περισσοτέρας προσηλώσεως.

Ὁ Φόστερ ἔττατο πλησίον τῆς πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἤκουεν ἔχων κεκυφύϊαν τὴν κεφαλὴν, χωρὶς ἄλλως νὰ μετέχῃ τῆς συνδιαλέξεως.

Δ'.

Ἐν ᾧ δ' ἡ Μις Κλάρα διὰ δραστηρίου τινὸς σχήματος τῆς χειρὸς ἠθέλησε νὰ δείξῃ εἰς τὸν ἵππομανῆ κόμητα πῶς εἶδε ποτὲ περίφημον ἵππον τοῦ Λόρδου Συμούρου πηδῶντα τὴν φραγὴν, τῇ ἐξέφυγεν αἰφνης τὸ μανδύλιόν της, τὸ ἐγκλεῖον τὰ δύο ἄνθη.

— Τὸ μανδύλιόν μου! ἀνέκραξε, τὸ μανδύλιόν μου! καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα νὰ τὸ συλλάβῃ· ἀλλ' ὁ ἄνεμος, ὅστις πάντοτε πνέει ἐπὶ τῶν κορυφῶν, τὸ εἶχεν ἀρπάσει ἤδη, καὶ τὸ ἔρριψεν ἐντὸς τοῦ κρατῆρος.

— Τὸ μανδύλιόν μου, ἔλεγεν ἡ Μις Κλάρα. Κρίμα! τὸ ἔχασα!

— Δὲν ἐχάθη, εἶπεν ὁ Φόστερ· καὶ ἐν τῷ ᾧ αἶμα ὥρμησε

πρὸς τὸν κρατῆρα, καὶ πηδῶν καὶ κατασυρόμενος ἐπὶ τῆς θερμῆς τέφρας, κατέβη τὰς πεπυρακτωμένας πλευράς πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο τὸ μανδύλιον. Ἐνόησε βεβαίως, ἥ καὶ ἤλπισεν, ὅτι ἡ Κλάρα ἐλυπεῖτο ὅχι τὸ μανδύλιον κυρίως, ἀλλὰ τὰ ἄνθη, ἅτινα εἶχον δρέψει ὁμοῦ. Ἐρρίφθη δὲ καὶ ὁ Ἀκταίων ἐπὶ τὰ ἔχνη τοῦ κυρίου του, καὶ τὸν ἠκολούθει ἰσχυρῶς ὕλακτῶν.

— Κύριε Φόστερ! ἐκράζομεν ὁμοῦ ὅλοι οἱ ἰστάμενοι εἰς τοῦ κρατῆρος τὸ χεῖλος. Κύριε Φόστερ! ἐπιστρέψατε! Τί ἀφροσύνη!

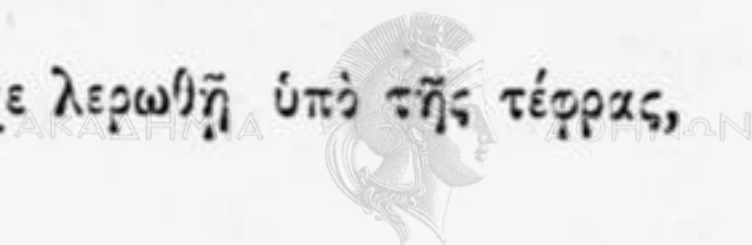
Ἄλλ' ὁ Κύριος Φόστερ δὲν ἤκουεν, ἥ δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ. Κατέβαινε δὲ πάντοτε ἀψητῶν τοὺς λίθους οἵτινες ἐπιπτον ὡς χάλαζα πέριξ του.

Τέλος ἔφθασε πλησίον τοῦ μανδουλίου, καὶ κύψας τὸ ἥρπασεν. Εἰς τὸ βίαιον ὅμως τοῦτο κίνημα ἀπώλεσε τὴν ἰσοσταθμίαν του, καὶ πεσὼν, ἤρχισε νὰ φέρεται μεθ' ὀρμῆς πρὸς τὰ κάτω. Ὀλίγα βήματα ἀκόμη, καὶ θὰ ἐβυθίζετο εἰς τὴν φλογερὰν λάβαν, ἥτις ἐπλήρου τοῦ πυθμένος τὸ ἐμβαδόν.

Ἄλλ' εἰς τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Ἀκταίων δι' ἑνὸς πηδήματος ἔφθασε μέχρι τοῦ κυρίου του, τὸν ἥρπασε διὰ τῶν ὀδόντων ἐκ τοῦ φορέματος, καὶ τείνων τοὺς δύο εὐρώστους ἐμπροσθίους του πόδας, τὸν ἐκράτησεν ἕως ὅτου ἠδυνήθη νὰ ἐγερθῇ αὐτὸς πάλιν, καὶ νὰ πατήσῃ εἰς στερεὸν ἔδαφος. Ἀναβὰς δὲ τότε ἐπιπόνως ὀπίσω, προσέφερε τὸ μανδύλιον εἰς τὴν Μίς Κλάραν.

— Σὰς εὐχαριστῶ, Κύριε, εἶπεν αὐτῇ, σχεδὸν ὀργιζομένη. Ἄλλὰ δὲν ἤξιζε τὸν κόπον δι' ἐν μανδύλιον νὰ μᾶς δώσητε τόσον φόβον.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ μανδύλιον εἶχε λερωθῇ ὑπὸ τῆς τέφρας,

τὸ ἠνέωξε καὶ τὸ ἐτίναξεν ἐπὶ τοῦ βαράθρου, καὶ τὰ ἄνθη ἔπεσαν εἰς αὐτὸ, χωρὶς αὐτῇ καὶ νὰ τὸ παρατηρήσῃ. Ἀλλὰ τὸν Φόστερ εἶδα ὡς γὰρ ἄσαντα ὡς νεκρόν.

— Τρομερὸν κίνδυνον διετρέξατε, κύριε Φόστερ, εἶπεν ἡ Κ. Βλάκβύρν· Θεέ μου! ἂν ἐπίπτετε εἰς τὴν λάβαν!

— Λυποῦμαι ὅτι σὰς ἐτάρᾳξα τόσον, εἶπε πικρῶς μειδιῶν ὁ νέος. Πιστεύσατέ με, ὁ κίνδυνος δὲν ἦτον ὅσον τὸν φαντάζεσθε. Κατέβην μυριάκις εἰς κρατῆρας.

— Ναί, ὅμως ἂν ἐπίπτετε εἰς τὴν λάβαν! εἶπεν ὁ Κ. Βλάκβύρν.

— Οὔτε τότε σὰς βεβαιῶ. Ἐξ ιδίας πείρας συνέπεσε νὰ μάθω ὅτι δύναται τις νὰ διαβῇ ἀκινδύνως διὰ τῆς λάβας ἐν ᾧ ῥέει ἀκόμη.

— Ἐξ ιδίας πείρας λέγετε, ἠρώτησε περιέργως ἡ κυρία Βλάκβύρν. Ἐπατήσατε καίουσαν λάβαν! Δὲν μᾶς λέγετε εἰς ποίαν περίστασιν;

— Ὅτε, κυρία, ἐπεσκέφθην τὴν Ἰσλανδίαν, νῆσον ἣτις σύγκειται ὅλη ἐκ συντριμμάτων ἡφαιστείων, ἀνέβην τὴν Ἐκλαν, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ Διοικητοῦ. Ἡ κορυφή τοῦ ὄρους διασχίζεται ὑπὸ βράχων καὶ χαραδρῶν, καὶ καλύπτεται ὑπὸ χιόνος δι' ἧς παραδόξως ἀναπηδῶσι πηγαὶ ζέουσαι. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀναβάσεως ἡμῶν, συνέβη σφοδρὰ ἔκρηξις, καὶ τότε ἐξηκολούθουν ἀκόμη καταρρέοντες ἀπὸ τοῦ κρατῆρος πρὸς διαφόρους διευθύνσεις ποταμοὶ λάβας.

« Ἡ νεωτέρα θυγάτηρ τοῦ διοικητοῦ, ζωηροτάτη οὔσα τὸν χαρακτῆρα, ἀντὶ νὰ συμπορεύηται μεθ' ἡμῶν ὅλων, ἐμακρύνετο ποτὲ μὲν πρὸς δεξιὰ, ποτὲ δὲ πρὸς ἀριστερά, παίζουσα εἰς τὴν χιόνα, ἢ ζητοῦσα νὰ εὕρῃ ὑπ' αὐτὴν ἄνθη. Οὕτω συνέβη ὥστε, ἀποκλίνασα τῆς ὁδοῦ, εὗρέθη αἴφνης

ἀποκεκομμένη ἀφ' ἡμῶν δι' ἐνὸς τῶν συχνῶν ἐκείνων χειμάρων τῆς λάβας.

«Κατ' ἀρχὰς ἐγέλα, καὶ μᾶς ἔλεγεν ὅτι μᾶς χωρίζει τώρα

«La riviera del sangue, in la qual bolle
Qual che per violenza in altrui nocchia. 1)

«Ἄλλ' ἀφ' οὗ ἐπροχώρησεν ἱκανὸν δρόμον πρὸς τὰ ἄνω, εὗρεν ὅτι καὶ πρὸς τ' ἀριστερά της ἔρρεεν ἄλλος ὁμοιος φλογερὸς χεῖμαρος. Ἡ θερμὴ μεταξὺ τῶν δύο ἦτον ἀνυπόφορος, ὁ ἄνεμος πνέων ἐκ δεξιῶν ἔφερε πρὸς αὐτὴν τὰς φλόγας καὶ τὰς πνιγηρὰς ἀναθυμιάσεις τοῦ θείου.

«Ἐπροχώρησεν ὀλίγον ἀκόμη, ἀλλὰ τὸ κακὸν ηὔξανε. Ἡθέλησε νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον καιρὸς· τὸ ἐν τῶν δύο ρευμάτων, εὐρὸν κοίτην κατακλινῇ, ἐχύθη διὰ μιᾶς εἰς τὸ ἄλλο, καὶ οὕτω τὴν περιέκλεισεν ἐντὸς δύο φλογερῶν βραχιόνων, ἐντὸς ὀλεθρίου κύκλου θανάτου, ὃν οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ διαβῇ ἵνα τὴν βοηθήσῃ.

«Ἡ δυστυχὴς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ, νὰ ἐκτείνῃ τὰς χεῖράς της πρὸς ἡμᾶς, νὰ ἐπικαλῇται συνδρομήν· ὁ πατήρ της τὴν ἐκάλει ὀνομαστί, ἡ μήτηρ της συνέστρεφε τὰς χεῖράς της καὶ ὠλοφύρετο μετ' ἀπελπισίας. Εἰς τοιαύτην σκηνὴν ἦτον ἀδύνατον οὐδεὶς ν' ἀνθέξῃ. Τὸ τραγικὸν ἐκεῖνο θέαμα μ' ἐσπάραξε τὴν καρδίαν, καὶ ἐρρίφθην τυφλῶς διὰ τῆς ῥευστῆς λάβας.

«Ἄλλ' ἐν ᾧ ὅλοι μ' ἐνέμιζον ἀπολεσθέντα, διέβην, ἤρπασα τὴν νέαν εἰς τὰς ἀγκάλας μου, καὶ ἐπιστρέψας διὰ τῆς αὐτῆς φλεγομένης ὁδοῦ, τὴν ἔφερα πρὸς τοὺς γονεῖς της, μόλις καύσας ἐπιπολαίως τοὺς πόδας μου.

«Ἐκτοτε διὰ πολλῶν ἄλλων δοκιμῶν ἐπείσθην ὅτι, ἐν ᾧ

1) Dante, Inf.

εἶναι ῥευστὴ ἀκόμη ἡ λάβα, ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς ὅμως διὰ τῆς ἐπαφῆς τῆς ἀτμοσφαίρας τόσον συμπήγνυται, ὥστε βαρέα σώματα δύνανται νὰ διέλθωσιν ἐπ' αὐτῆς χωρὶς νὰ βυθισθῶσιν.

— Ὅπως δὴποτε, εἶπεν ἡ Μῖς Κλάρα, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Ἀκταίων ἐφέρθη ἡρώϊκῶς σήμερον καὶ εἶναι ἄξιος παντὸς ἐπαίνου. Δὲν εἶναι ὠραῖος σκύλος ὁ Ἀκταίων, Μυλόνδε;

— Ναὶ, νόθος παραδουνάβιος· γνωρίζω τὴν γενεάν, εἶπεν ὁ Λόνδος. Εἶναι πολὺ ἀφωσιωμένοι αὐτοὶ καὶ πολὺ ὑπήκοοι. Εἶχον ἓνα ὄμοιον καὶ ἐγὼ, μεγαλύτερον μάλιστα· καὶ ἤξεύρετε τὸ περίεργον; καὶ ἐκεῖνος ἠρίστευσεν εἰς ἡφαίστειον· καὶ διῖσχυρίζομαι μάλιστα ὅτι ἡ διαγωγή του εἶναι ἡρώϊκωτέρα.

— ὦ διηγηθῆτε! διηγηθῆτε! ἀνέκραζεν ἡ Μῖς Κλάρα ἱκετικῶς.

— Φαντασθῆτε, εἶπεν ὁ Καρτουόρθ, ὅτι πέρυσι ἀπερασίσσαμεν ἐγὼ μετὰ τοῦ Λόνδου Περμὸρ, τοῦ ὑποκόμητος Κιλλστάγ, καὶ ἄλλων τινῶν, νὰ ἐπιχειρήσωμεν μεγάλην ναυτικὴν ἐκδρομὴν, εἶδος περιηγήσεως πρὸς ἀνακάλυψιν τόπου τινὸς ἀγνώστου εἰσέτι εἰς τὴν πληξίν καὶ εἰς τὸν σπλῆνα, ὅστις νὰ μὴ εἶναι οὔτε ἡ Ἀγγλία, ὅπου εἶχομεν βαρυνθῆ διασκεδάζοντες, οὔτε ἡ Ἰταλία, οὔτε ἡ Ἑλλάς, αἵτινες διὰ τοὺς περιηγητὰς κατήντησαν κοινοὶ τόποι. Ὁπλίσσαμεν λοιπὸν τὴν ἰδικήν μου Θαλαμηγὸν, ἀτμοκίνητον Ὑάχτ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἵππων, καὶ ἐπλεύσαμεν πρὸς τὰς Ἀζόρας. Ἐκεῖ εὗρομεν κυνήγιον θαυμάσιον.

« Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν, εἰς τὸ Κόρβον, ἀνέβημεν νὰ κυνηγήσωμεν ἐλάφους εἰς τὸ ὄρος Κραλδέϊραν. Εἰς τὸ ὄροπέδιον τοῦ βουνοῦ ἐκείνου ἐπάσχουσι πολλαὶ ὑψηλαὶ λίμναι, ὅπου

κατωρλώσαμεν ν' ἀλιεύωμεν ὀψάρια κάλλιστα. Εἰς δὲ τὴν ὑψηλοτάτην κορυφὴν ὑπάρχει κοιλὰς περίπου ὁμοία πρὸς τὸν κρατῆρα τοῦτον, διαφέρουσα δὲ κατὰ τοῦτο, ὅτι εἰς τὸν πυθμένα αὐτῆς ἀντὶ τούτου τοῦ κώνου, ἀναβρύει ὕδωρ καὶ σχηματίζει λίμνην μικράν. Ἀλλὰ τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶναι τόσον θερμὸν, ὥστε ἐν δεύτερον τοῦ λεπτοῦ ἀφίναμεν τὸ αὐγὸν εἰς αὐτὸ, καὶ ἔβραζεν.

— «Τί στοίχημα, μοὶ εἶπεν ὁ Λόρδος Πεθμόρ, εἰς ὃν ἐπῆνουν πολλάκις τὴν εὐπείθειαν τοῦ σκύλου μου, — τί στοίχημα ὅτι, ἂν διατάξης τὸν Λέοντα νὰ ριφθῇ εἰς αὐτὴν τὴν λίμνην, δὲν θὰ σ' ὑπακούσῃ;

— «Τί στοίχημα, εἶπον; Εὐκολώτατον. Τὴν Φάννην μου — εἶναι ὁ ἵππος μου ὅστις, ἠκούσατε ἴσως; ἐκέρδισε πέρυσι τὸ ἄθλον εἰς Λὸν-Σὰν εἰς Παρίσια· — τὴν Φάννην μου πρὸς τὸν Ζέφυρόν σου. Ὁ Ζέφυρος εἶναι ὠραῖος ἵππος. Εἰς Ἑψων δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἑμοῖός του.

— «Κ' ἐγὼ τριακοσίας λίρας ὑπὲρ τοῦ Πεθμόρ, εἶπεν ὁ Λόρδος Κιλλστάγ.

— «Δέχομαι καὶ τὰς τριακοσίας λίρας, εἶπον ἐγώ· καὶ λαβὼν λιθάριον ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, «Λέων! ἐφώναξα, φέρε την!» καὶ ἐσφενδόνισα τὸ λιθάριον εἰς τὴν λίμνην.

«Ὁ Λέων ὤρμησεν ὡς τὴν ὄχθην, ἀλλ' ἐκεῖ ἐστάθη καὶ ἐγαύγιζε δυνατὰ, καὶ ἦτο τόσον γελοῖον, διότι ἐφαίνετο ὡς διαμαρτυρόμενος κατὰ τῆς θερμότητος τοῦ ὕδατος.

— «Ἐκερδήσαμεν! εἶπεν ὁ ὑποκόμης.

— «Εἰς τὰς τρεῖς! ἀπεκρίθην ἐγώ.

— «Ἐστω καὶ εἰς τὰς τρεῖς, εἶπε συγκατανεύων ὁ Λόρδος Πεθμόρ.

«Τότε ἔλαβον δεύτερον λίθον.

— « Λέων! ἐφώναξα μετ' ὀργίλης φωνῆς, φέρε την! Ἄ-
έσως!

« Ὁ σκύλος τότε συνάψας ὅλας του τὰς δυνάμεις, ἐρρί-
θη εἰς τὸ βράζον ὕδωρ· ἀλλὰ μόλις ἐβυθίσθη εἰς αὐτὸ, ἔ-
τρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς ἐμὲ, μίαν μόνην ὑλακὴν ἀφῆκε,
αὐαὶ ἐξέπνευσεν. Ὅτε κατωρθώσαμεν νὰ τὸν ὀψαρεύωμεν
ὀπίσω, ἦτον εἰς τὴν τιμὴν μου βραστός, βραστότερος παρὰ
τὸ καλλήτερον βεῖφ-στέκ. Δὲν εἶναι τοῦτο τυφλὴ ὑπακοή;
Δὲν ἀξίζει ὁ Λέων μᾶλλον τὸ βραβεῖον τοῦ Μονθυῶνος παρὰ
ὁ Ἀκταίων; »

Καὶ ταῦτα λέγων ἐγέλα ὁ Λόρδος μεγαλοφώνως.

— Βεβαίως, βεβαίως! εἶπε βεδιασμένως γελάσασα ἡ
Κλάρα.

Τὸ περίεργον δ' εἶναι, ὅτι ὁ τόσον φιλόγελως κύριος
Βλάχδ' ὤρν ταύτην τὴν φορὰν δὲν ἐγέλασεν· ὁ δὲ Κ. Φό-
στερ ἐτόξευσε πρὸς τὴν νέαν κόρην βλέμμα, οὗ τὴν σημα-
σίαν μόνος ἐγὼ ἐδυνήθην νὰ ἐννοήσω.

Τέλος κατὰ πρότασιν τοῦ Λόρδου Καρτουόρθ ἤρχισαμεν
νὰ καταβαίνωμεν ἐπιστρέφοντες. Μετ' ὀλίγον δὲ, διότι ἡ
κατάβασις εἶναι πολὺ εὐκλεωτέρα τῆς ἀναβάσεως, — ἐφθά-
σαμεν πλησίον τοῦ ἀσκητηρίου.

— Τί παράδοξος ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων! εἶπεν
ἡ Μις Κλάρα πρὸς τὸν Κόμητα. Ποῦ ἦλθον νὰ κατοική-
σουν εἰς τοιαύτην ἔρημον!

— Ὑπαρξίς ποιητικωτάτη, εἶπεν ὁ Φόστερ· — καὶ τὴν
λέξιν ταύτην ἐτόνισε κατ' ἰδιαιτέρον τρόπον, ὡς διαμαρτύ-
ρησιν πρὸς τὴν πρὸ ὀλίγου βλασφημίαν τῆς Κλάρας κατὰ
τῶν ποιητικῶν αἰσθημάτων· — ὑπαρξίς ἔλη πίστεως, ὅλη
ἀφροσιώσεως εἰς τὴν θεῖαν παντοδυναμίαν. Φυγόντες τὰς
τρικυμίας τοῦ κόσμου καὶ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἀνθρωπίνων

παθῶν, κοιμῶνται ἀτάραχοι ὑπὸ τὰς ἐκρήξεις τοῦ ἡφαιστείου, ἔπηξαν τὴν φωλεάν των ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς φλογός, καὶ ἀκούουσιν ἄροβοι βρυχωμένην τὴν φωνὴν τῆς θείας ὀργῆς.

— Μοὶ συγχωρεῖτε νὰ πιστεύσω, κύριε, εἶπεν ὁ Λόρδος Καρτουόρρ, ὅτι τὰ ἐρημικὰ ταῦτα ὄρνεα ἔπηξαν τὴν φωλεάν των εἰς τὸ μέρος τοῦτο, διότι δὲν ὑπάρχει ἐδῶ ἄλλο καπηλεῖον, διότι πωλοῦν ἐδῶ εἰς τοὺς ὁδοιπόρους τὸν ἄρτον των ἑξάκις τόσον καὶ τὸν οἶνόν των δεκάκις, ὅσον ἀξίζει εἰς τὴν Νεάπολιν. Δὲν νομίζετε, Μίς;

— Ἀναμφιβόλως, ἐψιθύρισεν ἡ Μίς Κλάρα, ἥτις ἐφαίνετο ῥυθμίσασα, δηλαδὴ καταβιάσασα τὰ αἰσθήματά της εἰς τὴν διὰ πασῶν τῶν αἰσθημάτων τοῦ Λόρδου.

Ὁ Φόστερ συνέστειλεν ἰσχυρῶς τὰς ὀφρῦς. Ἀλλ' ὥς ἵνα δικαιώσωσι τὸν Λόρδον, κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἦλθον πρὸς ἡμᾶς οἱ ἐρημίται, καὶ μᾶς παρουσίασαν ἀληθῶν καπήλων λογαριασμόν.

Ε΄.

Ἐν ὅσῳ διέμενον εἰς τὴν Νεάπολιν, ἐπεσκεπτόμην συνεχῶς τὴν οἰκογένειαν Βλάκϋρν, καὶ ἀπηντῶμην πάντοτε ἐκεῖ μετὰ τοῦ Λόρδου Καρτουόρρ. Ὁ Λόρδος ἦτον ὁπωστοῦν καλὸς βαρύτονος, ὀλίγον παράφωνος, ἡ δὲ Μίς Κλάρα ἐτραγῳδεῖ ὀξυφώνως, καὶ ἐκυμβάλιζεν ἑξαισίως. Καθ' ἐσπέραν λοιπὸν ἐξετέλουν ὁμοῦ τὰς ὠραιότατας διφωνίας τῶν Ἰταλικῶν μελοδραμάτων, τὴν δ' ἡμέραν πολλάκις περιήρχοντο ἀμφοτέροι ἐφιπποὶ τὰ ζωγραφικὰ περίχωρα τῆς Νεαπόλεως.

Κατ' ἀρχὰς ἀπὴντων ἐνίοτε καὶ τὸν Κ. Φόστερ εἰς τὰς συναναστροφὰς τοῦ Κ. Βλάκϋρν, ἀλλὰ σιωπηλόν, κατη-

ἤ, μονήρη. Ἐκεῖνος δὲν ἔψαλλεν, ἐκεῖνος δὲν ἵππευεν, ὥ-
 τε ἡ Μῖς Κλάρα, ἐνησχολημένη ὡς ἦν, καιρὸν δὲν εἶχε
 νὰ συνομιλῇ μετ' αὐτοῦ ὡς ἄλλοτε.

Καὶ ἡ Κ. Βλάκδ'ορν προσέτι ἐφαίνετο καὶ αὐτὴ τόσον συν-
 μσθανεμένη τὴν τιμὴν τῶν συνεχῶν ἐπισκέψεων τοῦ Λόρ-
 δου, ὥστε διὰ μονοσυλλάβων μόνον ἀπετείνετο πρὸς ἑλους
 τοὺς ἄλλους. Εἰς τὸν Φόστερ ἐπομένως ἔμενε μόνος ὁ οἰκο-
 δεσπότης, πάντοτε εὐθυμος, πάντοτε ὑποχρωτικός, καὶ ἐγώ.

Μετ' ὀλίγον ἔπαυσα νὰ βλέπω τὸν Κ. Φόστερ, καὶ ὅτε
 μίαν ἐσπέραν ἠρώτησα περὶ τούτου τὴν Μῖς Κλάραν, μοὶ
 εἶπεν ὅτι, ὡς νομίζει, ἀνεχώρησε νὰ περιηγηθῇ τὰ λοιπὰ
 μέρη τῆς Ἰταλίας.

Μετὰ ἓνα μῆνα περίπου ἔλαβον ἑγγραφον πρόσκλησιν
 τοῦ Κ. Βλάκδ'ορν εἰς γεῦμα. Ἡ Μῖς Κλάρα ἐκείνην τὴν
 ἐσπέραν ἐνυμφεύετο τὸν Λόρδον Καρτσούρθ.

Τὴν δ' ἐπαύριον ἀνεχώρησα διὰ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Ἰ-
 ταλίας καὶ διὰ τὴν Σικελίαν, ἔπου ἤθελον νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ
 Ἑλληνικὰ κτίσματα.

Καθὼς δὲν ἦν δυνατόν κατοικῶν τὴν Νεάπολιν νὰ μὴ
 ἀναβῶ εἰς τὸ Βεσούδιον, οὕτως, ἐλθὼν εἰς τὴν Σικελίαν, ἤ-
 τον ἐπόμενον νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν περίφημον Αἴτναν. Ἡ κα-
 τωτέρα ζώνη τοῦ ὄρους εἶναι χαριεστάτη, κατάρυτος, κα-
 τάσπαρτος διὰ χωρίων καὶ πόλεων. Αὐτὴν ἐπιστέφουσιν ἄ-
 νωθεν δάση γιγαντιαίων δένδρων, καὶ ὑπὲρ αὐτὰ τέλος ὑψοῦ-
 ται ἡ κορυφὴ μυρίους πόδας ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ὅλη κεκα-
 λυμμένη ὑπὸ ἀενάων χιόνων.

Ὅτε δ' ἔφθασα εἰς αὐτήν, πλησιάσας εἰς τὸν κρατῆρα,
 εἶδον ἄνθρωπον καθήμενον εἰς τὸ χεῖλος, καὶ πλησίον τοῦ
 ἀνθρώπου καθήμενον σκύλον. Ποία δ' ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς
 μου, ποία καὶ ἡ χαρά μου, ὅτε τὸν ἄνθρωπον ἀνεγνώρισα

ὥς τὸν κύριον Φόστερ, τὸν δὲ σκύλον ὥς τὸν ἥρωϊκὸν Ἀκταίωνα!

Καὶ δὲν ἦτο τόσον εὐκόλον νὰ γνωρίσω τὸν Κ. Φόστερ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του, οἱ τόσον γλυκεῖς καὶ ἱλαροὶ ἄλλοτε, εἶχον βυθισθῇ εἰς τὰς κόγχας των, καὶ ἐφαίνοντο φλεγόμενοι ὑπὸ πυρετοῦ. Τὸ μέτωπόν του, τὸ καθαρὸν ὡς παρθένου μέτωπον, εἶχε ρυτιδωθῇ ὡς ὑπ' ὀξείας ὀδύνης, καὶ ἡ κεφαλὴ του ἔκλινεν οὐχὶ ὡς ἄλλοτε ἐλαφρῶς καμπτομένη ὑπὸ τὴν σκέψιν, ἀλλὰ πιεζομένη ὑπὸ τῆς δυστυχίας.

— Ποία σύμπτωσις! εἶπον. Πάλιν ἀπαντῶμεθα εἰς κορυφὴν ἡραιοῦ. Τὰ ἡραίστεια εἶναι τὸ βασίλειόν σας. Πάντοτε πιστὸς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φύσεως!

— Διότι, μοὶ εἶπεν, ἡ φύσις εἶναι μόνη ἡ πιστὴ τοῦ ἀνθρώπου φίλη, ἡ μόνη ἄδολος, μόνη ἀμετάβλητος αὐτοῦ σύντροφος.

Ἐκ τῶν πρώτων τούτων λέξεων ἐνόησα ὅτι κακὴν χορδὴν ἤγγισα. Δι' ὃ, ἀλλάζων ἀντικείμενον ὁμιλίας,

— Ὁραῖον ὄρος, εἶπον, ἡ Αἷτνα. Πολὺ μεγαλοπρεπέστερον τοῦ Βεστυβίου. Αἱ ἐκρήξεις της εἰσὶν ἀναμριβόλως συνεχεῖς καὶ περίφημοι καθὼς καὶ ἐκεῖνου.

— Ἡ Αἷτνα εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ μὴ καταχώσῃ πόλεις ὡς τὴν Πομπηίαν καὶ τὸ Ἡράκλειον, εἶπεν ὁ Φόστερ, κινῶν πενθίμως τὴν κεφαλὴν. Ἡ δόξα ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι συνήθως ἡ τιμὴ τῶν μεγάλων κακουργημάτων. Τῆς Αἷτνης, ἀπὸ Χριστοῦ, μετροῦνται ὑπὲρ τὰς 60 ἐκρήξεις, αἱ πλεῖσται ἐκ τῶν μεγαλοπρεπεστάτων γνωστῶν εἰς τὰ χρονικά τῶν ἡραιοῦ. Μία αὐτῶν, ἡ τῶν 1160, διήρκεσεν ἐπὶ ἐννέα ἔτη, καὶ κατέστρεψε 15 χιλιάδας ἀνθρώπων. Αἱ φλόγες τοῦ κρατῆρος αὐτοῦ ὑψοῦνται πολλάκις εἰς δύο ἰταλικά μίλια καὶ ἐπέκεινα. Πολλάκις ἑκατομμύρια λίθων, μεταξὺ

αὐτῶν ὀγκωδέστατοι βράχοι, σφενδονίζονται μέχρι τοῦ οὐ-
ρανοῦ, καὶ γίνονται ἄραντοι εἰς τὸ κυανοῦν τοῦ αἰθέρος, καὶ
ἄλλοτε ὁ κρατὴρ ἐκρέυγεται ὅλην θάλασσαν ἁλμυροῦ ὕ-
δατος.

Ἐν τούτοις ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν κρατῆρα. Εἶναι δὲ αὐ-
τὸς στρογγύλη ὁπῇ 500 βημάτων περιφέρειαν ἔχουσα, καὶ
τὰ ἔσω πλευρὰ κάθεται εἰς βάθος ἡμίσεως ἰταλικοῦ μιλίου.
Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ σκοτεινοῦ καὶ βαθέος πυθμένος αὐτῆς
χαίνει στόμιον φρεατοειδές, ἔχον δεκαῆς ὀργυῶν περιφέ-
ρειαν, καὶ εἰς τὸ ἀχανές αὐτοῦ βάθος φαίνεται αἰωνίως κυ-
λιόμενον καὶ ἀνακυκώμενον ρεῦμα φλογερᾶς ὕλης.

— Ἀλλὰ, προσέθηκεν ὁ Φόστερ, τὸν κρατῆρα τοῦτον
ἐδόξασεν ὑπὲρ τὰς ἐκρήξεις του ὁ θάνατος τοῦ Ἐμπεδο-
κλέους.

— Τῷ ὄντι, εἶπον. Ἐδῶ ἐρρίφθη ὁ Ἀκραγαντῖνος φιλόσο-
φος. Μάτην ζητήσας τὴν λύσιν τοῦ καταπληκτικοῦ τού-
του αἰνίγματος τῶν ὑπογείων σπαραγμῶν, ἐβυθίσθη ἵνα
ἐξιχνιάσῃ αὐτὴν εἰς τὰ κύματα τῆς φλογός, ὡς ὁ Πυθα-
γόρας ἐρρίφθη εἰς τοῦ Εὐρίπου τὰ κύματα, ζητῶν τῆς πα-
λιρροίας τὸν λόγον.

— Τῷ ἀποδίδετε τὸνλάχιστον εὐγενέστερον λόγον τῆς
πράξεώς του, εἶπεν ὁ Φόστερ μελαγχολικῶς μειδιῶν, παρ' ἐ-
κείνους οἵτινες δι᾽αχυρίζονται ὅτι κατεκρημνίσθη ὑπὸ κενο-
δοξίας εἰς τὸ βάραθρον, ὅπως νομισθῇ ὅτι ἀνηρπάγη εἰς τοὺς
οὐρανοὺς· οἵτινες ἐπικροτοῦσιν εἰς τὴν χαιρέκακον ἀκριτο-
μυθίαν τοῦ ὄρου, ἐξεμέσαντος τὰ σάνδαλά του, καὶ ἐλέγ-
ξαντος οὕτω τῆς ταφῆς του τὸ μυστικόν. Ἐλεεινοὶ συκο-
φάνται! Ὅταν βλέπωσι τὸν ἄνθρωπον ἀποφασίζοντα τὴν ἰ-
δίαν ἑαυτοῦ ἐξόντωσιν, ἐπικαλούμενον τὴν φοβεράν τοῦ θά-
νάτου ἐπικουρίαν, ὑποπτεύουσι ταπεινὰ πάθη, οὐτιδανὰ ἐλα-

τήρια, τὰ κινεῦντα αὐτόν· καὶ δὲν ἐννοοῦσιν ὅτι ἐγλαίει εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὀδύνην ἣν οὐδεμία δύναμις δύναται νὰ νικήτῃ, πόνον ἀνώτερον τῶν οὓς δέδοτα· εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὑπεμένωσιν, ἔλκος οὐ μόνος ὁ θάνατος παρέχει τὴν ἴασιν.

Τὸ μίτωπον τοῦ Φρόστερ κατέπεσεν εἰς τὴν χεῖρά του. Ἐκαθήμεθα δ' εἰς ὕψωμα ὀλίγον μακρὰν τοῦ κρατῆρος, διότι ἡ θερμότης παρὰ τὸ στέμιον ἦν ὀχληρά.

— Καὶ ἔρχεσθε κατ' εὐθείαν ἐκ Νεαπόλεως; μ' ἠρώτησε.

— Σχεδὸν κατ' εὐθείαν.

— Καὶ ἐκεῖ οὐδὲν νέον;

— Οὐδὲν σπουδαῖον, ἀπεκρίθην, ἀποφεύγων ν' ἀποκριθῶ εἰς τὴν ιδέαν του, ἣν διέβλεπον.

Τότε ἐσιώπησεν ἐπὶ τινος στιγμᾶς· τέλος δὲ, ὡς νικήσας ἑαυτόν,

— Τοὺς Βλάχουρν τοὺς ἐβλέπετε πάντοτε; μὲ ἠρώτησεν, ἐρυθριῶν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν. Εἶναι πάντοτε εἰς τὴν Νεάπολιν;

— Εἰς τὴν Νεάπολιν, μάλιστα, ἀπεκρίθην. Τοὺς εἶδον τὴν τελευταίαν ἐσπέραν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου. Ὁ Λέρδος Καρτουόρθ....

— Εἶναι ἀκόμη ἐκεῖ; ἠρώτησε μετὰ προσποιητῆς ἀδιαφορίας, καὶ στρέφων τὸ πρόσωπον ἀπ' ἐμοῦ.

— Τὴν ἐσπέραν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, εἶπον, ἐνυμφεύθη τὴν Μίς Κλάραν.

Αἱ λέξεις μου αὗται ἐπέφερον ἀποτέλεσμα κεραυνόβολου, ἀπροσδόκητον εἰς ἐμέ. Ἠγέρθη αἰφνης ὡς δι' ἐλατηρίου, καὶ ἐστῆ ἐπὶ τινα λεπτὰ ἐμπρὸς μου ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς τεταμένους, ἀκίνητος ὡς ἀνδριάς, καὶ ὑπ' ὠχρότητος ἀνδριάντος βαφεῖς. Τέλος ἐφάνη ὡς συνελθὼν, ἐμειδίασε μειδίαμα πένθιμον, καὶ

— "Α! ἐνυμφεύθησαν, εἶπεν.

"Επειτα δ' ἐπέστρεψε καὶ ἐκάθησε πλησίον μου, ἔλαβεν ἀφελῶς ἐκ τοῦ κόλπου του τὸ χαρτοφυλάκιόν του, καὶ διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου ἔγραψεν ἐπὶ τινας στιγμὰς εἰς δύο διάφορα φύλλα. Ἀφ' οὗ δ' ἐτελείωσεν, ἠγέρθη, μοι ἔλαβε τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἔσφιγξε περιπαθῶς. Ἠγέρθη δὲ καὶ ἐγώ.

— Καίρὸς νὰ καταβῶμεν, μοι εἶπε. Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε, ὅτι εἰς τὰς στιγμὰς ταύτας εὐρέθητε πλησίον μου, ὅτι εἶδον φίλου πρόσωπον καὶ καρδίαν. Ἄν τὴν ἰδῇτε ποτὲ, εἰπέτε τη... ποῦ ἀπηντήθημεν.

Τότε ἔσφιγξα καὶ ἐγὼ τὴν χεῖρά του, ἰσχυρὰν ταραχὴν αἰσθανόμενος.

— Ἄς καταβῶμεν, εἶπον.

— Λάβετε ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦτο, παρακαλῶ, μοι εἶπε.

Καὶ μακρυνθεὶς ἀπ' ἐμοῦ, ἐπορεύθη πρὸς τὸ μέρος τοῦ κρατῆρος. Πρὶν δ' ἐννοήσω τί σκοπὸν εἶχε,

— Κλάρα! ἐφώνηξε, καὶ ὀρμήσας, ἐρρίφθη εἰς τὸ φλογερὸν χάσμα.

— Ἄφρον, στάσου! ἔκραξα, καὶ ἔτρεξα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ἀλλὰ κύψας ὑπὲρ τὸ χαῖνον στόμιον, δὲν εἶδον τίποτε, ἐκτὸς τῆς φλογερᾶς ὕλης ἣτις ἐκυλίστο, καὶ ἣτις τὸν εἶχε καταβροχθίσει ἀναμφιβόλως.

Τότε ἠνέωξα τὸ χαρτοφυλάκιον. Εἰς τὸ πρῶτον φύλλον ἦσαν γεγραμμένα τινὲς λέξεις πρὸς ἐμέ.

« Φίλε, ἔλεγεν, ἔχε ὑγείαν. Πίστευσον ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐρρίφθη εἰς τὸν κρατῆρα τῆς Αἵτνης διότι κατετήκετο ὑπὸ ἀνιάτου πόνου, ὅπως εἰς τὰς φλόγας αὐτῆς σβέσῃ τῆς ψυχῆς του τὰς φλόγας. »

Εἰς δὲ τὸ δεύτερον φύλλον ἔπεμπε τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν πρὸς τὴν μητέρα του.

Τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων, ἐστράφην ν' ἀφήσω τὸν τόπον ἐκεῖνον, τὸν ἀποτρόπαιον. Τὸ ἄγριον βάραθρον δὲν ἤθελε ποτὲ ἀποδώσει τὸ θῦμα ὃ κατεβρόχθισε, καὶ ἂν μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων ἔμενον ἀπαιτῶν αὐτὸ διὰ κραυγῶν καὶ διὰ δακρύων.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀπέλθω, παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ κρατῆρος εἶδον κείμενον κατὰ γῆς τὸν Ἀκταίωνα, τὴν κεφαλὴν ἔχοντα ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν του, καὶ βλέποντα τὸν πυθμένα τοῦ χάσματος. Τὸν ἐφώναξα πολλάκις ἐπανειλημμένως νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ, ἀλλὰ δὲν μὲ ἤκουσε.

Λυπηθεὶς τότε νὰ τὸν ἐγκαταλείψω μόνον εἰς ἐκείνην τὴν ἔρημον, ἠθέλητα νὰ τὸν σύρω κατόπιν μου, ἀλλ' αὐτὸς ὥρμησεν ὡς μαινόμενος νὰ μὲ κατασπαράξῃ. Τότε ἠναγκάσθην νὰ τὸν ἀφήσω, καὶ ἀμέσως ἐπέστρεψε δρομαῖος εἰς τὸν κρατῆρα καὶ ἀνέλαβε τὴν πρώτην του θέσιν. Ἐγὼ δὲ, ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον, καὶ κλαίων πικρῶς, κατέβην τοῦ ὄρους, ὅπου εἶχον ἀφήσει τὴν πίστιν κλαίουσαν ἐπὶ τῆς ἀπελπισίας.

Ὅταν δ' ἐπέστρεψα εἰς Νεάπολιν, ὁ Λόρδος καὶ ἡ Λαίδυ Καρτουὸρβ μετὰ τῶν γονέων αὐτῆς εἶχον ἀπέλθει εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

ΤΕΛΟΣ.